

עונה
30
2013
2014

ממעמקים

הקאמרטה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטה הישראלית ירושלים
 מייסד ומנהל מוסיקלי: **אבנר בירון**
 יועץ: **יוסף ברדנשוילי**

חברי התזמורת						
קין יער אלון ראובן*	אבוב מוקי זוהר* אורי מירז	קונטרבס דמיטרי רזנצוויג* גנאדי ליטבין	צ'לו צבי אורליאנסקי* יפים איזנשטדט* מרינה כץ*	ויולה מיכאל פלסקוב* דורון אלפרין בוריס רימר אנדריי שפליניקוב	כינור שני אטיין מנרי* אדוארד רזניק* זינה לוין מיכאל קונצביץ' קרן שושני	כינור ראשון מתן דגן* נטשה שר* כרמלה ליימן** מיכאל בויאנר פאבל גלגוב רומן יוסופוב סופיה קירסנובה
	בסון מאוריציאו פאז* קריסטיאנוס גריגס	חליל אסתי רופא*	אלכסנדר סיגלניקוב**			

כנר עמית כבוד: אריק קוביליאנסקי

נגנים אורחים: מיכאל מלצר, חליל וחליליות; איריס גלוברזון-הירש, צ'מבלו ועוגב

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל			
פרופ' רות ארנון*, יו"ר יעקב אייזנר* ד"ר חנן אלון יצחק אלרון*	שמשון ארד פרופ' שלמה בידרמן פרופ' אבי בן בסט* פרופ' בני גיגר*	עו"ד יאיר גרין* אילן דה פריס רוברט דרייק פרופ' משה הדני*	ניסים לוי יאיר מנדלס אמנון נדב פרופ' מנחם פיש*
פרופ' שמואל קבילי רו"ח רענן קופ פרופ' אורי קרשון ברוך שלו* דב שפיר			

הצוות האדמיניסטרטיבי	
מנהל כללי: בן ציון שירה מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ' מפיק וספרן: מורן מגן	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי מכירות: דגן פדר מנהל במה: ואלרי אקסיונוב
יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן הנהלת חשבונות: שרית יצחקי	תזמורת מודת לבנותיו של עקיבא עצמון ז"ל על השאלת הכינור בעל הצליל המיוחד שבו הפליא לנגן כאשר לא היה סוסק בהקמת המדינה.

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 | בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים | טל: 02-5020503 | פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com | אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות | קרן מרק ריץ' ומסתייעת בתורמים שונים.

עונה
30
2013
2014

ממעמקים

אבנר בירון מנצח
קלייר מגנאגי סופרן (ישראל)
ג'יימס אוקסלי טנור (בריטניה)
ניאבולו מדללה בריטון (דרום אפריקה)
האנסמבל הקולי הישראלי
מנהל מוסיקלי: יובל בן עוזר

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום ו', 20.6.2014 בשעה 09:30 (קונצרט מיוחד עם תהליך העבודה)

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
מוצ"ש, 21.6.14 בשעה 21:00
יום א', 22.6.14 בשעה 20:30
יום ו', 27.6.14 בשעה 13:00

חיפה / אולם רפפורט
יום ב', 23.6.14 בשעה 20:00

ירושלים / אולם הנרי קראון
יום ג', 24.6.14 בשעה 20:00

גאורג פיליפ טלמן (1767-1681)

קנטטה האשכבה "ואתה, דניאל, לך"

יוהאן סבסטיאן באך (1750-1685)

קנטטה רי"ב 62 "בוא, גואל הגויים"

הפסקה

הנריק גורצקי (2010-1933)

שלושה קטעים בסגנון ישן

יוהאן סבסטיאן באך

קנטטה רי"ב 131 "ממעמקים קראתיך יה"

חדשנות ומעוף מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, מייסדה, מנהלה ומנצחה הקבוע של הקאמרה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכת המצטרפים החדשים. מלבד 29 עונות הקונצרטים על בימות המוסיקה בארץ, הופיעה הקאמרה הישראלית ירושלים באולמות המרכזיים של פריס, אמסטרדם, ברלין, לוצרן, באזל, ז'נבה, מדריד, ניו יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, אלסקה, בייג'ין, שנחאי, טביליסי, ירוואן ועוד.

לצד העלאת נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית, אבנר בירון משלב ברפרטואר הקאמרה יצירות מעניינות ונדירות מן המוסיקה העולמית והוא מזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים. חלק ניכר מזמנה וממרצה של התזמורת מיוחד לפעולות חינוך למוסיקה בקרב תלמידים בירושלים וברחבי הארץ.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוסיקה ולאניטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הירבה להופיע בירון בהרכבים קאמריים וברסיטלים וניהל כיתות אמן רבות משתתפים בארץ

ובחוץ לארץ. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא אף הקים את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור והסינפונויטה באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורת ברחבי העולם. כמוכן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"מי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 נתמנה בירון לראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם פתיחת מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רבת-תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC). ב-2005 זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת שנים בתחום המוסיקה בארץ.

תחרות "זֶמֶר העולם" הדו־שנתית של ה-BBC בקרדיף היא תחרות זמרה בינלאומית חשובה: 25 זמרי אופרה נבחרים מתוך מאות, וכל נבחר מזכה את מדינתו בכבוד להיות מיוצגת בתחרות. בקיץ 2009 נבחרה זמרת הסופרן קלייר מגנאג'י מתוך כ-600 זמרים נציגי 68 מדינות לייצג את ישראל.

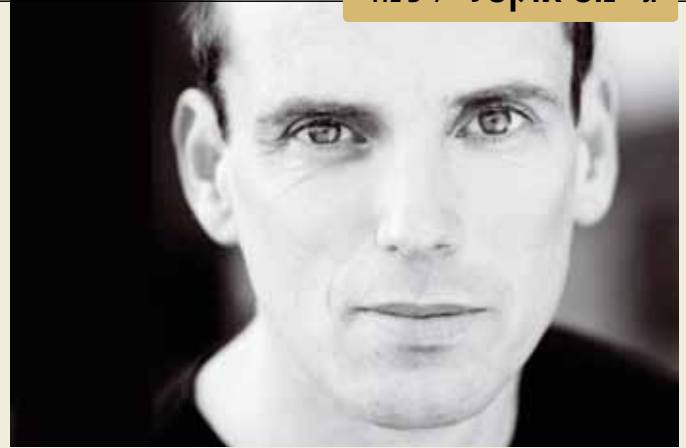
קלייר מגנאג'י, ילידת ישראל, בוגרת האקדמיה למוסיקה בתל אביב, המשיכה את לימודיה בבוסטון ובניו יורק. היא זכתה לשבחים נלהבים מן המגזין היוקרתי American Record Guide על הופעת הבכורה שלה בתפקיד טוליה באופרה **נצחונה של קמילה** מאת בוננוצ'יני בבוסטון.

מאז הופיעה על בימות האופרה בארץ ובעולם בתפקידים אופראיים רבים: תפקיד המוסיקה באורפאו של מונטוורדי, תפקידי הלילה והקינה במלכת הפיות של פרסל, קליאופטרה ביוליוס קיסר במצרים של הנדל, ועוד מפרי עטו: גלתיאה באסיס וגלתיאה, דורינדה באורלנדו ואצ'י באצ'י, גלתיאה ופוליפמו. כמו כן גילמה את אאורידיצה באורפיאו ואאורידיצה של גלוק. באופרות של מוצרט הייתה סוזנה בנישואי פיגרו, פמינה בחליל הקסם, צרלינה בדון ג'ובאני ודספינה בכך עשות כולן. היא הייתה הנכדה בבכורה העולמית של האופרה צחוק של עכברוש מאת אלה מילך שריף ונאוה סמל; בקיימברידג' היא שרה את תפקידי האש והנסיכה בהנער והכשפים של ראוול.

קלייר מגנאג'י מופיעה תדיר באופרה הישראלית ובהפקות של בתי אופרה בעולם: האופרות הלאומיות של פינלנד ושל אסטוניה, ה"אופרה קומיק" וה"סיטה דה לה מזויק" בפריס, תיאטרון העיר קאן בצרפת, פסטיבל האופרה של ריינסברג באוסטריה, פסטיבל אקס-אן-פרובנס בצרפת ובפסטיבל ישראל, ירושלים. בארצות הברית השתתפה בסיום הופעות לצידו של השחקן ג'ון מלקוביץ' במונדרמה האופראית **קומדיית השאול** (The Infernal Comedy) מאת מייקל סקרמינג'ר.

קלייר הופיעה ברפרטואר קונצרטי מגוון באולמות היוקרתיים בעולם: המוזיקרפריין של וינה, הפילהרמוני של ברלין, ויגמור הול ומרכז ברביקן בלונדון, ארמון האמנויות היפות בבריסל, אולם גולבנקיאן בליסבון, האודיטוריום הלאומי במדריד, לינקולן סנטר בניו יורק ועוד.

גינת צ'לו ולימודים בקולג' המלכותי למוסיקה של לונדון ובאוניברסיטת אוקספורד היו ראשית הדרך בעבור ג'יימס אוקסלי, ואחר כך למד שירה אצל רודולף פִּיֶרְנָי במנהיים. ב-1992 זכה בפרסים הראשונים בתחרויות הבינלאומית לשירה בקרי גרדן שבסקוטלנד וגנייט גְרִימְזִי שבאנגליה ושנתיים אחר כך - בפרס הראשון בתחרות השירה הבינלאומית בסְרֶטוֹנְבּוֹש שבהולנד. היום הוא פרופסור אורח במוסד החינוכי שבו החל את נתיבו, הקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון.

בין תפקידיו האופראיים: לוקנו **בהכתרתה של פופאה** למונטוורדי, מרקור **באהבתה של דֵנְאָה** וֶשְׁטֶרו **באינטרמצו**, שתיהן אופרות של ריכרד שטראוס, הקורוס הגברי **באונס לוקרציה** של בריטן והתפקיד הראשי **בהבן האובד**, גם כן מאת בריטן. הוא היה לוֹקְנִיו **באריודנטה** של הנדל, לְנִסְקִי **ביבגני אונייגין** של צ'ייקובסקי, התפקיד הראשי באופרטה **קנדיד** של ברנשטיין, אנטוניואיס **בפנלופ** של פורה ואלסנדרו **בהמלך הרועה**, בלמונטה **בהחטיפה מן הארמון**, פרנדו **בכך עושות כולן**, וְאֶבְצֵיָה **באידומנאו מלך כרתים**, כולן אופרות של מוצרט.

באולמי קונצרטים ובקתדרלות הרבה באחרונה לגלם את תפקיד האוונגליסט **ביוהאנס פסיון** של באך ולשיר ביצירות אחרות של באך: **מתאוס פסיון**, **המיסה בסי מינור** ואורטוריות **חג הפסחא** ו**חג המולד**. כמו כן שר באורטוריות **משית**, **ישראל במצרים** ו**שלמה** מאת הנדל.

ג'יימס אוקסלי שר עם הסימפונית של בּוֹרְנֵמוֹת', אקדמיית סנט-מרטין, קונסרט גבריאלי, ה-Northern Sinfonia והפילהרמונית של אוקלנד. הוא מרבה לשיר עם הקאמרה הישראלית ירושלים.

ניאבולו מדללה, יליד דרום אפריקה, מספר כי את הניצוץ לקריירה שלו כזמר אופרה הציתה שירת לוציאנו פברוטי, שנתגלתה לו כילד על סליל טייפ אין-חפץ־בו שקיבלה סבתו עוזרת הבית ממעסיקתה הלכנה. "בביתנו נהגו לשמוע הרבה נינה סימון ואריתה פרנקלין", אומר ניאבולו, "אבל כאן היה לפתע משהו חדש, מקום של פנטסיה. כיוון שלא הבנתי אז מילה אחת באיטלקית, הודרכתי על ידי הרגש".

ניאבולו התקבל מיד עם פנייתו לבית הספר גילדהול למוסיקה ולדרמה בלונדון ומשזכה לתואר שני שם, המשיך ללמוד באקדמיה הבינלאומית לזמרה בקרדיף שבוויילס. הוא כבש את המקום הראשון בתחרויות זמרה יוקרתיות, בהן תחרות קתלין פרייר של שנת 2010.

בין תפקידיו האופראיים: אניאס **בדידו ואניאס** מאת פרסל, התפקיד הראשי **בדון ג'ובאני** של מוצרט, דון פרננדו **בפידליו** לבטהובן, שונאר **בלה בוהם**, סקרפיה **בטוסקה** וְצֵלו **בהנערה מן המערב**, שלושתן של פוצ'יני, דון ג'וליו **בהמחנך שהוכר** לדוניצטי, מורלס **בכרמן** של ביזה, פיצ'ם **באופרה בגרוש** של וייל, כהן הוודו **באופרה קואנגה** מאת דיליוס, פורגי **בפורגי ובס** מאת גרשווין והזמר **באינטרמצו** של ריכרד שטראוס.

ניאבולו מדללה מרבה לשיר באולמי קונצרטים ובפסטיבלים. את **משתה בלשאצר**, הקנטטה של ויליאם וולטון, השמיע בפסטיבל שלוש המקהלות בגלוסטר עם תזמורת פילהרמוניה, וכמו כן הופיע ברויאל פסטיבל הול עם הפילהרמונית המלכותית. **ברקוויאם של מוצרט** הופיע עם התזמורת הקאמרית האנגלית ואת קנטטת **באך די לי** שר עם תזמורת אוניברסיטת פלימות. זו הופעתו הראשונה עם הקאמרה.

האנסמבל הקולי הישראלי / בניהולו המוסיקלי של יובל בן עוזר

סרדיניה, סלובניה, פורטוגל, צרפת וקוריאה. האנסמבל זכה בפרסים ראשונים בתחרויות בינלאומיות למקהלות במלטה (1998), בספרד (2000) ובבלגיה (2001). לאנסמבל סדרות קונצרטים בתל אביב, בירושלים, בחיפה, ברעננה ובמודיעין.

זמרי המקהלה:

סופרן: נעמי אנגל-בריל, תום בן-ישי,

עטר דוד, טליה דיזון, נאוה סהר,

שקד סטרול, אדוה סלע.

אלט: עידית ביגל, ערה גבעוני, סיגל חביב,

תמר לנדסברג, אביבית מנחם.

טנור: גבריאל גולר, אליאב לביא, כפיר לוי,

עודד עמי, טל קוך.

בס: קדם ברגר, עוז וייס, אלון חזן, רונן רביד,

יואל סיוון, פיטר סימפסון, דניאל פורטנוי,

אבישי שלום.

דניאל אורן וג'וזפה סינפולי. בן עוזר משמש גם כמנהל המוסיקלי של מקהלת הקיבוץ הארצי והוא יועץ ומרצה מבוקש בתחום השילוב בין מוסיקה ועבודת צוות וניהול.

האנסמבל הקולי הישראלי מופיע עם התזמורת המובילות בישראל ובהן הפילהרמונית הישראלית, הקאמרטה הישראלית ירושלים, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית והסימפונית ראשון לציון. לצד ההופעות תחת שרביטו של בן עוזר, האנסמבל מופיע עם מנצחים מן השורה הראשונה בעולם: פרידר ברניוס, ג'ון פול, אנדרו פארוט ואנתוני רולי.

האנסמבל משתתף באורח קבוע בסדרות קונצרטים בערים הגדולות בארץ והוא נטל חלק בביצועי בכורה בפסטיבל ישראל, ביניהם **רבי אמנון ממגנצה** מאת רון וידברג ו**משורר בניו יורק** מאת דורי פרנס. כמו כן השתתף בפסטיבלים בינלאומיים בגרמניה, לוקסמבורג,

מאז נוסד האנסמבל הקולי הישראלי* בידי יובל בן עוזר בשנת 1993, כבש את מקומו כגוף הקולי המקהלתי הקאמרי המוביל בישראל. האנסמבל מורכב מזמרות ומזמרים מקצועיים, הוא מופיע במיטב האולמות והפסטיבלים בארץ וזוכה להצלחה בקרב הקהל, המבקרים ואנשי המקצוע. רפרטואר האנסמבל משתרע ממוסיקת ימי הביניים ועד למוסיקה בת זמננו ובכלל זה יצירות אוונגרדיות והקלטות פס-קול לסרטים.

מנצחו ומנהלו המוסיקלי של האנסמבל, **יובל בן עוזר**, הוא בוגר האקדמיה למוסיקה בירושלים ובית הספר למוסיקה באוניברסיטת אינדיאנה שבארצות הברית. כמנצח אורח ניצח על כל התזמורות החשובות בישראל ועל תזמורות באירופה ובדרום אמריקה. בן עוזר מרבה לשתף פעולה עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית. כמנצח המקהלה עבד בקונצרטי הפילהרמונית תחת שרביטיהם של גדולי המנצחים בעולם: זובין מהטה, ג'יימס לוויין, דניאל בארנבוים, אנטוניו פפאנו,

*תחת השם "האנסמבל הקולי החדש"

חושבים מוסיקה

בוקר שכולו חוויה

מתחילים ב-09:30 בשתייה חמה ובמאפים וממשיכים ב-11:00 בשיחה על נושאים ברומו של עולם עם המרצים המרתקים בישראל ובמוסיקה נפלאה, תואמת

האירוע יסתיים ב-13:00

עקרון הווריאציה

מנצח: אבנר בירון

מרצה: פרופ' אריאל הירשפלד

עקרון הווריאציה שוכן כמעט בכל מעשה ובכל פעילות אנושית: ארוחות, נשקות ופנים אנושיות. הווריאציה היא חלק מן החיים, יצירה לנוכח הבלתי משתנה. יצירות מאת היידן, באך, ראמו ועוד.

אריאל הירשפלד הוא פרופסור בחוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים

מנוחה נכונה

מנצח: אנדרס מוסטון

מרצה: פרופ' שלמה בידרמן

להתמודדות עם המוות פנים רבות וביטויים עזים ביצירה האנושית. יש הכמהים אל נצחיות, יש המשגיבים את הפאתוס שבו, ויש המקוננים על הבלות חדלונן.

יצירות מאת באך, שטראוס, תאודוראקיס ועוד.

שלמה בידרמן הוא פרופסור אמריטוס בחוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב וסגן נשיא המכללה האקדמית תל אביב-יפו

דיאלוג ושתיקה

מנצח: אנדרס מוסטון

מרצה: פרופ' משה הלברטל

הדיאלוג והשתיקה כאבני יסוד של החשיבה והיצירה, התקשורת וההתאגדות האנושית. השתיקה מסמנת את גבול הדיאלוג; הדיאלוג - את סופה של השתיקה. יצירות מאת באך, מוצרט, בלוך ועוד.

משה הלברטל הוא פרופסור בחוגים למחשבת ישראל ולפילוסופיה באוניברסיטה העברית ומופקד הקתדרה ע"ש גרוס בבית הספר למשפטים באוניברסיטת ניו יורק

סובב והולך לו הזמן

מנצח: רוני פורת

מרצה: פרופ' מנחם פיש

חווית הזמן האנושית כפולת פנים. הזמן שב וסובב, אך גם נמשך והולך. יש זמן מדעי וזמן היסטורי, זמן פרטי וזמן ציבורי, זמן להתמצא בו וזמן לחדש. ולמוסיקה - זמן משלה. יצירות מאת בטהובן, צ'ייקובסקי, היידן ועוד.

מנחם פיש הוא פרופסור ומופקד הקתדרה ע"ש מייזר במכון כהן להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע באוניברסיטת תל אביב

הסדרה תתקיים בימי שישי בתל אביב ובירושלים
תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות, אולם אסיא
10.7.15, 1.5.15, 6.3.15, 28.11.14

ירושלים / תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון
17.7.15, 8.5.15, 27.2.15, 5.12.14
ובקופת התיאטרון 02-5605755

קופת התזמורת:

1-700-55-2000

www.jcamerata.com

info@jcamerata.com

גאורג פיליפ טלמן (1681-1767) / קנטטת האשכבה "ואתה, דניאל, לך"

סונטה / מקהלה / רציטטיב בס / אריה בס / רציטטיב מלווה בס / אריזוזו בס / רציטטיב בס / רציטטיב סופרן / אריה סופרן / רציטטיב בס / מקהלה

כ-27 דקות

ביצירה ארוגים אָבֶל ועידוד, עצב ונחמה, בְּלֶהָ ועדנה. כבר בפתיחה הכלית משורטטת אווירת העצב והאבל. אחרי "הסונטה" ארבעת הקולות משמיעים את הכוראל הפותח, המבוסס בניסוחו על הפסוק האחרון של ספר דניאל: "וְאַתָּה לֵךְ לְקָץ; וְתָנוּחַ וְתַעֲמֵד לְגִבְלֶךָ, לְקָץ הַיָּמִין".

בין הכוראל הפותח למסיים, בס וסופרן משמיעים אריות בסגנון שירת המדרינל ורציטטיבים מלווים או בלתי מלווים. באריה "הוי, משכן של דאגות חיוורות", המושר פעמיים, טלמן מצרף לקול הבס נגינת חלילית ואבוב, לעורר בכך אולי את זיכרון השילוש הקדוש. האריזוזו "הוי, מוות מיטיב" מציג את הראייה הלוטרנית בדבר ניצחון נצחיות המוות ושלוותו על דאגות הלב ופגעי הגוף בעולם הזה וכליונו. המוסיקה מציגה היטב את המאבק בין ייאוש לאמונה. במילה האחרונה של האריזוזו, lacht (תצחק), המנגינה עולה ויורדת כבצחוק.

ברציטטיב של הסופרן, פראזה יפה מושרת על רקע נגינת כלי הקשת, והמילה umfassen (יחבוק) מלאה רוח ועדנה. האריה שבאה אחריה מתחילה בחזרה נשנית על ההזמנה לעצימת העפעפיים (Brecht) ותקתוק מונוטוני של כינורות, חלילית ובסו קונטינאו מעניק לקטע אופי הפינטוי. גם ברציטטיב המסיים של הבס "צחוק" מוסיקלי מלווה את הצחוק המילולי (אליך שוֹחֶקֶת שלוה גדולה), ופייקטי של כלי הקשת בכוראל המסיים מעודדים את דניאל ואת האנושות שהוא מסמלה, להתעודד ולקוות לטוב.

בארבע שנים, משך אותו חזרה אל המוסיקה. לאורך רבות מ-86 שנות חייו נשאר טלמן מיווד הן עם הנדל והן עם יוהאן סבסטיאן באך ורבים השווו את המוסיקה של שלושתם. טלמן נחשב לגדול המלחינים של זמנו ובוודאי הפורה ביותר. הוא פעל בלייפציג, בסוֹכְאו (היום ז'וראב בפולין), באייזנאך, בפרנקפורט ובהמבורג, שם חי מ-1721 ועד סוף ימיו וכיהן כמנהל המוסיקלי של חמש מכנסיותיה.

טלמן הלחין מוסיקה קאמרית, סוויטות תזמורתיות, קונצ'רטי, שירים, אופרות, פסיונים, אורטוריות ומאות קנטטות. לא כל יצירותיו נשתמרו ולכן קשה לדעת אם מדובר ב-1,400 קנטטות או ב-1,700.

לחיייה מעין זו שזכה לה באך במאה התשע-עשרה לא זכה טלמן אז, אלא רק בתחילת המאה העשרים, ולכן קנטטה כגון "ואתה, דניאל, לך" מושמעת הרבה פחות תדיר באולמי הקונצרטים מן היצירות הדתיות של חבריו, הנדל ובאך. לא ברור אם קנטטת האשכבה הזאת נכתבה בתקופת סוראו או אייזנאך, אך ככל הנראה היא יצירה מוקדמת של טלמן, מן העשור השלישי לחייו.

לארבעת הקולות המזמרים (סופרן, אלט, טנור ובס), ששניים מהם - הנמוך ביותר והגבוה ביותר - משמיעים את קטעי הסולו, מצטרף אנסמבל לא גדול: חלילית, אבוב, כינורות, שתי וילות דה גמבה (בביצוע שלנו מוחלפים על ידי צ'לי) וקונטינאו.

הנגנים: מיכאל מלצר, חלילית;
מוקי זוהר, אבוב; מאוריצי פאז, בסון;
מתן דגן, נטשה שר, סופיה קירסנובה, רומן יוסופוב, קרן שושני, כינור; צבי אורליאנסקי, מרינה כץ, צ'לו בתפקיד ויולה דה גמבה;
יפים אייזנשטדט, צ'לו קונטינאו;
דמיטרי רוזנצוויג, קונטרבס;
איריס גלוברזון-הירש, עוגב

"אם ימשיך בנך בנתיבו זה, גברתי, כל שתוכלי לצפות הוא כי יהיה לליצן, למהלך על חבל או למאלף קופים!" הנה כך "עודדו" כמרים לותרניים פוריטאניים את אמו האלמנה של גאורג פיליפ טלמן הקטן כשהציגה לפנייהם את נטיותיו המובהקות למוסיקה. האם נבהלה, כמובן, מן התחזית הקודרת ופקדה על בנה לזנוח את העיסוק במוסיקה, אך הוא המשיך ללמוד במחתרת, במקצת אצל המנהל המוסיקלי של כנסיית הרובע שלו במגדבורג עירו, אך הרבה בכוחות עצמו. כשהלחין את האופרה הראשונה שלו, זיגיסמונדוס, בהיותו בן 12, כבר ידע טלמן לנגן בחליל, בכינור, בוויולה דה גמבה, באבוב, בטרומבון, בקונטרבס ובמקלדות שונות. משראתה האם כי רצונו נחוש, השלימה עם הגזירה.

בינתיים המשיך גאורג ללמוד מוסיקה בצ'לרפלד ובהילדסהיים. משנרשם לאוניברסיטת לייפציג חש לפתע כי אולי הצדק עם "העולם" והחל ללמוד משפטים, אלא שגיאורג פרידריך הנדל, הצעיר ממנו

Arioso (Bass)

Komm, sanfter Tod, du Schlafes Bruder,
 Komm, löse meines Schifflens Ruder
 Und führe meines Lebens Kahn
 Ans Land der guten Hoffnung an,
 Wo stete Ruh und Freude lacht.

Rezitativ (Bass)

Im Himmel ist der
 Sitz vollkommner Freuden,
 Wo Jesus selber will auf Rosen weiden,
 Und darauf geht mein Sinn,
 Drum fahre Welt und alles hin.

Rezitativ (Sopran)

Mit sehndem Verlangen
 Erwartet man also den letzten
 Blick der Zeit,
 Daß Jesus in der Seligkeit
 Uns möge bald,
 So wie wir ihn, umfassen.

Aria (Sopran)

Brecht, ihr müden Augenlider,
 Sinket, ihr erstarrten Glieder,
 Denn so kommt mein Geist zur Ruh.
 Kommt, ihr Engel, tragt die Seele
 Aus des Leibes Jammerhöhle
 Nach der Burg des Himmels zu.

גאורג פיליפ טלמן
 "ואתה, דניאל, לך"
 עברית: בני הנדל

סונטה

מקהלה

ואתה, דניאל, לך*
 עד בוא הקץ,
 וניתח, ובהקיצה בגמולך תזכה,
 בקץ הימים!

רצ'יטיב (בס)

בשמחה תצית הנשמה
 למצוה כל כה נעימה!
 הלא אין בעולם דבר-ערה,
 שישמח
 נוצרי ישר-דרך.

הנשמה בשמחה תאסף
 ביד הקמות הקרה, הלחה.
 היא יודעת: לגוף העייף
 הוא מביא אף שלווה ומנוחה;
 נכונה היא מתוך עולמה
 לפרוש בחירות השלמה.

אריה (בס)

הוי, משכן של דאגות חירות,
 הוי, עולם שנוא, לילה טוב.

רצ'יטיב מלווה (בס)

אתה ים סוער,
 לנמל לא תוליכנו,
 צינוק שבמצוקה אוהזנו,
 מבוך,
 לא ימצא בו אדם אור ואות,
 בית מחסה לזבים וחולים,
 מדבר בו צלילים אמללים
 פלו על אזנים יראות.

Georg Philipp Telemann
 Du aber, Daniel, gehe hin

Sonata**Chor**

Du aber, Daniel, gehe hin,
 Bis das Ende komme und ruhe,
 Auf daß du aufstehest
 Zu deinem Teil am Ende der Tage.

Rezitativ (Bass)

Mit Freuden folgt die Seele
 So einem lieblichen Befehle,
 Zumal, da auf der ganzen Welt nichts ist,
 Das ein rechtschaffner Christ
 Für seine Ruh und Glücke hält.
 Mit Freuden greift sie zu,
 Wenn ihr der Tod die kalten Hände beut,
 Sie weiß, er bringt den müden Leib zur Ruh;
 Drum ist sie schon bereit,
 Der Welt aus diesem Leben
 Den Abschied ganz vergnügt zu geben.

Arie (Bass)

Du Aufenthalt der blassen Sorgen,
 Verhasste Welt, zu guter Nacht.

Accompagnato-Rezitativ (Bass)

Du bist ein ungestümes Meer,
 Das uns an keinem Hafen stellt,
 Ein Kerker, der uns hart gefangen hält,
 Ein Labyrinth,
 Wo man in seiner Not kein Ende findet,
 Ein Lazareth, wo man nur siech und krank,
 Ein wüster Ort, wo stets ein klägliches Gesang
 In die erschock'nen Ohren fällt.

רצ'יטיב (בס)
לך, איש קדוש,
האשר נגלה,
אהוב האל, דניאל,
מתמונתה נצלת,
אלך שחקת שלוה גדולה,
רוחך יכולה את המושיע לראות,
והוא יחבקך
בשתי הזרועות.

נכון,
בגעגעע מביטים אנחנו
במטת מיתתך השחורה המנחת.
נפלה אלי מות
העטרה המושבת
שבה התגאינו, עוטרנו, שמחנו.
אך בכינו נסכר בחושבנו על כך,
כי עטרת חייה, שראשך מפארת,
את כס האלהים
בהוד השמים מעטרת,
על כן, גם ברגע מותך נאמר כך,
בשפה רצופה, מתפוררת:

מקהלה
ישני במנוחה, גויה קדושה,
ישני במנוחה.
המושיע חיים לך ישיב.
נכון, המוכיח את גופך
אבל תעמוד לעולם תהלתך,
האבק לא יוכל פסותך.

Rezitativ (Bass)

Dir ist, hochsel'ger Mann,
Dies Glück geschehen:
Du gottgeliebter Daniel,
Bist nun der Sterblichkeit entrissen,
Dich lacht itzt stetge Ruhe an.
Dein Geist kann seinen Heiland sehen,
Der dich anjetzt wird in
Die Arme schließen.

Zwar schauen
Wir mit Seufzen und mit Sehnen
Die schwarze Totenbahre an,
Dieweil mit dir die Krone,
So uns hat bedeckt, geziert, beglückt,
Ist in des Todes Staub gefallen.
Doch hemmet dieses unsre Tränen,
Daß dich die Lebenskrone
Vor Gottes hohem Throne
Mit aller Pracht des Himmels schmückt,
Drum rufen wir dir noch bei deiner Ruh,
Die halb gebrochnen Worte zu:

Chor

Schlaft wohl, ihr seligen Gebeine,
Schlaft wohl,
Bis euch der Heiland wieder weckt.
Müßt ihr gleich die Verwesung sehen,
Bleibt dennoch euer Ruhm bestehen,
Den weder Staub noch Moder deckt.

אריזו (בס)

הוי, מות מיטיב, אח-שנה,
נא אחוז מושטי הספינה,
והובל נא סירת חיי
אלי ארץ תקנה בלי דוי,
תצחק בה שלוה תמיד.

רצ'יטיב (בס)

השמים הם
כר מחמדים,
שם ישוע שוכן בין ורדים,
ולבי מושכני לשם,
על כן, שלום, הו עולם!

רצ'יטיב (סופרן)

שואף אדם לשעת מותו,
אל רגע אחרון
של זמן,
שבו ישוע הרחמן
חבק אותנו
ואנו אותו.

אריה (סופרן)

עצמו שמורו תיכן, עיני,
נומו ונוחו, עצמותי,
נום, רוחי, ישן ודם.
שאו-נא, מלאכים, נפשי
מתוך גוף זה, מערת הבכי,
אל טירת שמי המרום.

*זהו הניסוח המתרגם את תרגום מרטין לותר.
המקור העברי בספר דניאל הוא:
ואתה לך לקח ותגומו ותעמד לגנלך לקח הימין.

יוהאן סבסטיאן באך (1750-1685) / קנטטה רי"ב 62 "בוא, גואל הגויים"

מקהלה / אריה טנור / רציטטיב בס / אריה בס / רציטטיב (דואט) סופרן ואלט / כוראל

Cantata BWV 62

Nun komm, der Heiden Heiland

Chor

Nun komm, der Heiden Heiland,
Der Jungfrauen Kind erkannt,
Des sich wundert alle Welt,
Gott solch Geburt ihm bestellt.

Arie (Tenor)

Bewundert, o Menschen,
Dies große Geheimnis:
Der höchste Beherrscher
Erscheinet der Welt.
Hier werden die Schätze
Des Himmels entdeckt,
Hier wird uns ein
Göttliches Manna bestellt,
O Wunder!
Die Keuschheit wird gar nicht beflecket.

Rezitativ (Bass)

So geht aus Gottes Herrlichkeit
Und Thron
Sein eingeborner Sohn.
Der Held aus Juda bricht herein,
Den Weg mit Freudigkeit zu laufen
Und uns Gefallne zu erkaufen.
O heller Glanz,
O wunderbarer Segensschein!

למען הנידחים ובאריה החגיגית שבאה
אחר כך, המילים "הלחם" ו"חזק" (Streite
ו-kräftig) מותירות את הבס בחולשת
אין-נשימה. הדואט הנשי קצר עד להפתיע
וכך גם, בעיבוד הרמוני לארבעה קולות,
הכוראל המסיים.

*שירת מילה או הברה בעשרות צלילים עולים ויורדים,
כנהוג הרבה בשירת הבארוק.

רי"ב 62 "בוא, גואל הגויים" היא הקנטטה
השנייה שהלחין באך על פי מזמור
הנושא שם זה מאת הרפורמטור בן המאה
ה-16 מרטין לותר, והעוסק בתחייתו הנסית
של ישוע אחרי צליבתו. קנטטה 62 נכתבה
בשנת 1724 בעבור כנסיית תומאס הקדוש
בלייפציג, עשר שנים אחרי הקנטטה
הראשונה, רי"ב 61, שנוצרה בוויימר.

ההשמעה בלייפציג הייתה ביום א',
3 בדצמבר, שהיה באותה השנה ראשיתה
של תקופת "האדונט", ארבעת השבועות
שלפני חג המולד, שבהם נס התחייה מועלה
על נס ביתר שאת.

המזמור של לותר מצוטט במדויק בקטע
המקהלה הפותח ובקטע המקהלה המסיים,
ואילו הרציטטיבים והאריות שבתוכם הם
פרפראזות פיוטיות של חמשת בתי המזמור
האחרים. תזמור האנסמבל הוא שני אבובים,
בסון, קרן, כלי קשת וקונטינואו.

בפתיחה הערנית המנגינה מוצגת כתחילה
על ידי הקונטינואו, אחר כך על ידי כלי
המיתר גבוהי-הצליל והאבובים, עד אשר
המקהלה מצטרפת ומריעה אותה במלוא
גרון. אריית הטנור היא ציפייה רבת מתח
לבוא המשיח. באך מדגיש את המילים
החשובות לו במליסמות* ארוכות וקשות
לביצוע. "שליט" ו"מרומים", למשל, הן שתי
מילים כאלה, אך גם "הטוהר" ו"הוכתם".

ברציטטיב שבפי הבס המליסמה
המפותלת דוחקת במשיח לרוץ (laufen)

אריה בס

הִלָּחֵם וְנָצַח, הוּא גִבּוֹר חֲזָק!
בְּבִשָּׁר הִתְגַּשְׁם וּמְלוּךְ-נָא עָלֵינוּ!
בְּלֵהֵט חֲזָקָנוּ,
וְכֶה כּוֹחֵנוּ הַדֵּל
יִתְעַצֵּם וַיִּגְדֵּל!

רצ'יטיב (דואט סופרן ואלט)

אֵל הַוְדָה נִשְׂא פָּנֵינוּ,
אֵל עֲרִיסְתָּהּ נִקְרַב
וַיְהַלֵּל בְּעֵנֶג רַב
אֶת שְׁעֵשִׁית בְּעִבוּרָנוּ:
בְּצַלְמוֹת לֹא תַעֲיִנוּ,
אוֹר-נֶצַח בְּךָ רָאִינוּ.

כוראל (דואט)

שִׁבַּח לְאֵל הָאֵב אָנָּה תָּנוּ
וְשִׁבַּח לְאֵל שֶׁהוּא בָּנוּ יְחִידוּ!
שִׁבַּח לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נוֹעַד,
מֵעַתָּה עַד עוֹלָם, עַדֵי עַד!

Arie (Bass)

Streite, siege, starker Held!
Sei vor uns im Fleische kräftig!
Sei geschäftig,
Das Vermögen in uns Schwachen
Stark zu machen!

Rezitativ (Duett Sopran und Alt)

Wir ehren diese Herrlichkeit
Und nahen nun zu deiner Krippen
Und preisen mit erfreuten Lippen,
Was du uns zubereit':
Die Dunkelheit verstört' uns nicht
Und sahen dein unendlich Licht.

Choral

Lob sei Gott, dem Vater, g'ton,
Lob sei Gott, sein'm ein'gen Sohn,
Lob sei Gott, dem Heil'gen Geist,
Immer und in Ewigkeit!

**קנטטה רי"ב 62
בוא, גואל הגויים
עברית: בני הנדל**

המקהלה

נָא בּוֹא, גּוֹאֵל הַגּוֹיִים,
הַנוֹדֵעַ כְּכֵן הַבְּתוּלָה,
הָעוֹלָם נִפְעֵם כְּשִׁנוּכַח
בְּלִדָה מְפִלְאָה כָּל כֹּהֵן.

אריה (טנור)

הַתְּפִלָּא, אֲנִשִּׁים,
עַל סוּד זֶה הַגְּדוּל:
אֵל הַחֲלָד יָרַד
שְׁלִיט הַמְרוֹמִים.
אוֹצְרוֹת הָרִקְיָע
יִצְגּוּ בְּעוֹלָם,
זָמַן לָנוּ כָּאֵן
מֵעֵין מִן אֱלֹהֵי
פְּלִאִי!
לֹא הִטְהַר הַקְּתָם.

רצ'יטיב (בס)

וְכֶה לְפָנַי כְּסִי-הָאֵל
וְהוֹדוּ
בָּא אֵלֵי עוֹלָמְנוּ בָּנוּ יְחִידוּ.
גִּבּוֹר יְהוּדָה מִתְעַרֵּב בְּתוֹכֵנוּ,
שְׁשִׁים פְּעֻמָּיו בְּצַעֲדִים שְׂמֵחִים,
לְגֵאֵל אֶת כָּלֵנוּ, הַנִּנְדָּחִים.
הוּא, זֶהר בְּהִיר!
בְּרַכַּת חַיֵּינוּ!

האנסמבל הקולי הישראלי

צבי עמנואל-מריאל

עינת ארונשטיין

גיא פלץ

מרסל בקמן

איתמר זורמן

אבנר בירון

קונצרט פתיחת העונה ה-31

מגניפיקט

אבנר בירון מנצח

עינת ארונשטיין סופרן (ישראל)

צבי עמנואל-מריאל קונטרה טנור (ישראל)

מרסל בקמן טנור (הולנד)

גיא פלץ בריטון (ישראל)

האנסמבל הקולי הישראלי מנהל מוסיקלי: יובל בן עוזר

- אלבינוני מגניפיקט
- יאן דיסמאס זלנקה קונצ'רטו לשמונה כלים בסול מז'ור
- ויואלדי מגניפיקט
- יוסף ברדנשוילי הללויה (בכורה עולמית)
- זלנקה היפוכונדריה
- טלמן מגניפיקט (בגרמנית)

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ג', 16.9.14 בשעה 20:00

רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן

יום ד', 17.9.14 בשעה 20:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 19.9.14 בשעה 13:00; מוצ"ש, 20.9.14 בשעה 21:00

יום א', 21.9.14 בשעה 20:00

זכרון יעקב: אולם הקונצרטים החדש

מוצ"ש, 8.11.14 בשעה 20:30

הסערה (קונצרט סיום העונה)

אבנר בירון מנצח

איתמר זורמן כינור (ישראל)

- ויואלדי קונצ'רטו לחליל, לאבוב ולבסון, אופוס 44 מס' 16 "הסערה בים"
- פרוקופייב קונצ'רטו לכינור מס' 2
- מת'ו לוק מוסיקה ל"הסערה" מאת ויליאם שקספיר
- בטהובן סימפוניה מס' 1 בדו מז'ור אופוס 21

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

מוצ"ש, 5.7.14 בשעה 21:00

כרמיאל: היכל התרבות

יום א', 6.7.14 בשעה 20:30

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ג', 8.7.14 בשעה 20:00

רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן

יום ד', 9.7.14 בשעה 20:30

כ-8 דקות

היצירה מתזמרת לכלי קשת בלבד והיא מבוססת על מודוסים כנסייתיים עתיקים, שבהם ההרמוניות אינן מתקדמות בין מתח צלילי לבין פתרונו, אלא האקורדים תלויים כביכול כחשרות ענני צלילים העומדים ממעל. גורצקי גם נוהג בגישה ייחודית, בכך שהוא מחלק צלילים אינדיבידואליים של המנגינה לכלים שונים באנסמבל, ולעתים קרובות צליל "מוחזק" עד שמתייצבים לצדו כל שאר צלילי הפראזה המוסיקלית. הדבר הזה יוצר הילת צלילים בעלת הרמוניות מעניינות.

לכל אורך **הקטע הראשון** גורצקי משמיע שני אקורדים חלופיים ולכל הפראזות אורך זהה. בהצטרף הדבר הזה אל אפקט "ההילה" שהזכרנו, אווירה מסתורית ונוגה נוצרת, אך יש עמה גם שלוה.

הקטע השני חגיגי יותר והוא כתוב במינור. יש בו תחושת מחול וכמעט כל אקורד מתובל בדיסוננס. עם זה ההנעה הריטמית קדימה והמנגינה היפה הופכות את המוסיקה לנעימה למדי.

הקטע האחרון אינטרוספקטיבי יותר. הוא מבוסס על שיר חתונה פולני מתקופת הרנסנס, שאותו גורצקי מְרַבֵּד, כך שלא בקלות ניכר המקור. זוהי מוסיקה ניסיונית במיטבה, המדגימה כיצד ניתן להפיק מאנסמבל כלי קשת מצלולים שובי לב, המאפשרים למאזין להפליג אל מחוזות בלתי נודעים באמצעות המוכר.

גורצקי השראה ומקל-היינץ שטוקהאוזן הגרמני וכן מבן ארצו, פנדרצקי. כמו אצל זה האחרון, ניכר גם אצל גורצקי שינוי כיוון באמצע העשור השביעי של המאה העשרים, אל עבר הפשטות, הנועם והמינימליזם, עם נגיעות דתיות אסורות.

בתקופה הזאת בדיוק נכתבה היצירה שלפנינו. בכורתה הייתה בוורשה באפריל 1964 ואופיה כבר משקף את המעבר בין הסגנונות: דיסוננטיות לצד עינוג. ייתכן גם כי השם "שלושה קטעים בסגנון ישן" הוא מעין רמז נסתר למסורת הפולנית הדתית, הטרומ-קומוניסטית, שממנה היא שואבת את השפעתה.

1933 היא שנת לידתם של שני מלחינים פולנים שעשו פנדרצקי והנריק גורצקי. שניהם החלו להלחין בהיות פולין גרורה של ברית המועצות הסטליניסטית, ובכתיבתם הדתית קראו שניהם תיגר על ה"אני מאמין" האתאיסטי של המשטר הקומוניסטי.

יצירת גורצקי הנודעת ביותר היא הסימפוניה השלישית משנת 1976, הקרויה גם "סימפוניה של שירי הינון". זוהי מעין תפילת אשכבה מוקדמת לקומוניזם, שמותו הממשי נקבע רק שני עשורים אחר כך. בימי החרדות והחשדות של המלחמה הקרה, עט המערב על כל אות וסימן לעמידת הפרט מול שליטי הגוש הסובייטי, והסימפוניה הכתה על כן מיד גלים במערב.

גורצקי, יליד צ'רניצה, התחנך במחצית השנייה של שנות החמישים בבית הספר הגבוה למוסיקה של קטוביצה. כבר בתקופת לימודיו החל להלחין ולהתבלט ביכולותיו ובשנת 1968 הצטרף לסגל המורים של בית הספר. כעבור זמן לא רב הגיע לדרגת רקטור, אך בשנת 1979 פרש מתפקידו בנסיבות טעונות פוליטיות. בראשית דרכו המוסיקלית נמנה גורצקי עם האוונגרד הפולני.

בשנות החמישים והשישים - תקופת ההפשרה התרבותית שלאחר מות סטלין - כתב בעיקר יצירות מודרניסטיות-דיסוננטיות וסריאליות בהשראת אנטון וֶבְרֶן, תלמידו של שנברג. גם מיצירות לואיג'י נונו האיטלקי שאב

יוהאן סבסטיאן באך / קנטטה רי"ב 131 "ממעמקים קראתיך יה"

סינפוניה (אדג'ו) ומקהלה / אריזו בס עם כוראל סופרן / מקהלה / אריה טנור עם כוראל אלט / מקהלה

Cantata BWV 131 Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir

Psalm 130 und Choral
von Bartholomäus Ringwaldt
(1532-1599)

Chor

Aus der Tiefe rufe ich, Herr, zu dir.
Herr, höre meine Stimme,
Lass deine Ohren merken auf die
Stimme meines Flehens!

Arioso (Bass)

So du willst, Herr,
Sünde zurechnen,
Herr, wer wird bestehen?

Choral (Sopran)

Erbarme dich mein in solcher Last,
Nimm sie aus meinem Herzen,
Dieweil du sie gebüßet hast
Am Holz mit Todesschmerzen,

Arioso (Bass)

Denn bei dir ist die Vergebung,
Dass man dich fürchte.

Choral (Sopran)

Auf dass ich nicht mit großem Weh
In meinen Sünden untergeh,
Noch ewiglich verzage.

גם "צביעת מילים" לשם הדגשתן אינה חסרה: המילים "קול תחנוני" בפסוק ב' זכות להד משתכפל משדרות המקהלה ומכלי האנסמבל; על השאלה "מי יעמוד?" הבס עומד ולא מש; ב"למען תִּנְרָא" היראה נוכח זמן רב וב"קיוויתי" ו"הוחלתי" מליסמות* בנות עשרות הברות משתרכות והולכות. ואשר לשינויי המקצב והסולם: כגודל הגעגוע שמביע הטנור לבוראו (במינור), כך גודל תחושות ההתעלות והדחיפות של בוא החסד והפדות בפוגה הסיום, אשר טרצה פיקרדית** סוגרתה.

*שירת מילה או הברה בעשרות צלילים עולים ויורדים, כנהוג הרבה בשירת הבארוק.

**סיום יצירה במינור על אקורד מז'ורי. אופייני לבארוק, מתוך מחשבה שאקורד מינורי לא יציב דיו, ולא "סיומי".

על הקנטטה הזאת, אחת המוקדמת ביותר של באך ואולי אפילו המוקדמת ביותר, כותב בריאן רובינס, חוקר מוסיקה בריטי: "היצירה עמוקת הרגש הזאת מספקת לנו הוכחה ניצחת: באך לא ידע להוציא תחת ידו קנטטות שאינן בשלות."

הקנטטה היא דוגמה אופיינית של שילוב חומרים מקראיים עם חומרים נוצריים - פרוטסטנטיים: בין ארבע חטיבות פסוקי פרק תהילים ק"ל, מובאים בתים מתוך הכוראל "אדוננו ישוע המשיח, אוצרו הנעלה" מאת הפייטן והתיאולוג הלוותרני בן המאה ה-16, ברתולומאוס רינגוולד. באך חיבר את הקנטטה ביולי 1707 בעיר מילהאוזן, שם החל זה עתה לשמש כנגן עוגב, לשם השמעתה בטקס אזכרה לנספי דליקה גדולה שהשתוללה בעיר חודשיים לפני כן.

אוירת הקנטטה נוגה לרוב, כיאה לתוכנה, אך גיוון ועניין נוצרים על ידי מעברים ערים: קצבים משתנים מפראזה לפראזה, נגירת כלים מובילה למקהלה, שירת סולו מפציעה ושירת יחד מתפצלת להרמוניה קולית, לקנון ולפוגה. אין בקנטטה הזאת חטיבות סגורות, אלא פרק נמזג בפרק. למשל: באך פותח בסינפוניה כלית, אדג'ו, המוליכה הישר אל מניפה רב-קולית מקהלתית. זו מתחילה לאט ומאיצה לידי פוגה, ההופכת נמרצת יותר ויותר. ובזמן שאריזו או אריה מפי קולות גבריים מציג את פסוקי התהילים, הכוראל הפרוטסטנטי מזדמר ברקע, כמעין וילון של קולות נשיים.

המקהלה
קוֹיֹתֵי ה', קוֹתֶה נִפְשֵׁי,
וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלֶתִי.

אריה (טנור)
[קוֹתֶה] נִפְשֵׁי לֵאדֹנָי
מִשְׁמָרִים לְבִקְרָה,
שְׁמָרִים לְבִקְרָה.

כוראל (אלט)
וּמִכִּיּוֹן שָׁבַנְפְּשֵׁי,
כְּאֲשֶׁר קוֹנְנֶתִי בְעֶבֶר,
דָּרַעַם חֲטָאֵי וְעַם פִּשְׁעֵי
גַם מִצְּפוּנֵי הַמִּסֶּסֶר,
בְּתוֹךְ דָּמָךְ מְאוֹד אֶחְפֹּץ
אֶת חֲטָאֵי כְּלִיל לְרַחֵץ
כְּמוֹ דָּוִד וּמְנַשֶּׁה.

המקהלה
יִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה!
כִּי־עַם יְהוָה הַחֲסֵד
וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת.
וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל
מִכָּל עוֹנֹתָיו.

Chor

Ich harre des Herrn, meine Seele harret,
Und ich hoffe auf sein Wort.

Arie (Tenor)

Meine Seele wartet auf den Herrn
Von einer Morgenwache
Bis zu der andern.

Choral (Alt)

Und weil ich denn in meinem Sinn,
Wie ich zuvor geklaget,
Auch ein betrübter Sünder bin,
Den sein Gewissen naget,
Und wollte gern im Blute dein
Von Sünden abgewaschen sein
Wie David und Manasse.

Chor

Israel hoffe auf den Herrn;
Denn bei dem Herrn ist die Gnade
Und viel Erlösung bei ihm.
Und er wird Israel erlösen
Aus allen seinen Sünden.

'קנטטה רי"ב 131
ממעמקים קראתיך ה'
הטקסט המסומן בכתום: תהלים ק"ל
תרגום בתי הכוראל: בני הנדל

המקהלה
מִמַּעַמְקִים קְרָאתִיךָ ה'.
אֲדֹנָי, שִׁמְעָה בְּקוֹלִי,
תְּהַיְיָנָה אֲזִנִּיךָ קוֹשְׁבוֹת
לְקוֹל תַּחֲנוּנָי.

אריזו (בס)
אִם עוֹנוֹת
תִּשְׁמַר יְהוָה,
אֲדֹנָי, מִי יַעֲמֹד?

כוראל (סופרן)
כָּבֵד עָלַי, רַחֵם עָלַי
עֲשֵׂה כִּי מִלְּבִי יוֹסֵר.
כִּפְרֹת בַּעֲדוֹ בְּדוּנֵי
מִי־תֵה עַל עֵץ שֶׁל צֶלֶב אֶכְזֵר,

אריזו (בס)
כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה,
לְמַעַן תִּגְרָא.

כוראל (סופרן)
כְּדֵי שְׁלֹא בְּדָאָבָה
בְּשֵׁל עוֹנוֹתֵי אֶטְבַּע,
אוֹ אֶתִּיאֵשׁ לְעַד.

From the Depth

Avner Biron conductor
Claire Meghnagi soprano (Israel)
James Oxley tenor (UK)
Njabulo Madlala baritone (South Africa)
The Israeli Vocal Ensemble
Music Director: **Yuval Ben Ozer**

- **Georg Philipp Telemann** (1681-1767)
Funeral cantata "Du aber, Daniel, gehe hin"
(But you, Daniel, Go your Way)
- **Johann Sebastian Bach** (1685-1750)
Cantata BWV 62
Nun komm, der Heiden Heiland
(Now come, Savior of the Heathens)

Intermission

- **Henryk Górecki** (1933-2010)
3 pieces in old style
- **Johann Sebastian Bach**
Cantata BWV 131
Aus der Tiefe rufe ich, Herr, zu Dir
(From the Depths I call, Lord, to Thee)

SEASON
30
2013
2014

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art
Saturday, June 21 2014 at 21:00
Sunday, June 22 2014 at 20:30
Friday, June 27 2014 at 13:00

Haifa / Rappaport Hall
Monday, June 23 2014 at 20:00

Jerusalem / Henry Crown Hall
Tuesday, June 24 2014 at 20:00

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians				*principal player **assistant principal	
1st Violin Matan Dagan* Natasha Sher* Carmela Leiman** Michael Boyaner Pavel Galaganov Sophia Kirsanova Roman Yusupov	2nd Violin Étienne Meneri* Eduard Reznik* Michael Kontsevich Zina Levin Keren Shoshani	Viola Michael Plaskov* Doron Alperin Boris Rimmer Andrei Shapelnikov	Cello Yefim Eisenstadt* Marina Katz* Zvi Orleansky* Alexander Sinelnikov** Bass Dmitri Rozenzweig* Genadi Litvin	Flute Esti Rofé* Oboe Muki Zohar* Ori Meiraz	Bassoon Mauricio Paez* Kristijonas Grigas French Horn Alon Reuven*

Honorary fellow violonist: Arik Kobiliansky

Guest musicians: Michael Meltzer, flute and recorders; Iris Globerson–Hirsch, harpsichord and organ

Board of Directors and Members of Association				*Member of the board	
Prof. Ruth Arnon*, Chairman Jacob Aizner* Dr. Hanan Alon Shimshon Arad	Prof. Avi Ben Basat* Prof. Shlomo Biderman Prof. Shmuel Cabilly Robert Drake	Izaak Elron* Prof. Menachem Fisch* Prof. Benny Geiger* Yair Green*	Prof. Moshe Hadani* Prof. Uri Karshon Raanan Kop, CPA Nissim Levy	Yair Mendels Amnon Nadav Dov Shafir Baruch Shalev* Ilan de Vries	

Administration

General Manager: Ben–Zion Shira

Administrative Manager: Michael Kontsevich

Producer and Librarian: Moran Magen

Marketing Manager: Tamar Umansky

Sales: Dagan Feder

Stage Manager: Valery Aksyonov

Legal Advisor: Adv. Ami Folman

Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
The Marc Rich Foundation | and by the generous support of various donors.

SEASON
30
2013
2014

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

FROM THE DEPTH